

ABONAMENT:
 pentru
 Austro-Ungaria:
 Pe an cor. 5.—
 Pe 1/2 an c. 2.50
 pentru
 Romania și Streinatate
 Pe an cor. 10.—
 — Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:
 se primesc cu
 prețuri reduse.
 —
 Serisori nefran-
 cate se refuză.
 —
 Manuscripte nu
 se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:
 Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
 — Vis-à-vis de Magistrat. —

**Apare în fie-care Joi seara, sub
 direcția unui comitet de redacție.**

ADMINISTRAȚIUNEA:
 Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele I. Peia).
 — Vis-à-vis de Magistrat. —

Fapte nu vorbe

(*) Mai pre sus de orice laudă însuflețite porniri din zilele acestea, făcute spre ajungerea mărețului scop sau ținte de a ridica neamul nostru prin nouă fonduri, create sau puse în ființă din sărăcia noastră, cu împreună lucrarea sau conlucrarea tuturor fiilor buni ai acestui neam — ne dau cele mai frumoase nădejdi într'un apropiat viitor mai bun, mai ferice, și în izbânda doririlor noastre.

Și era și timpul, ca cu toții împreună, mic și mare, sărac și bogat, toți unul ca altul, să se pună pe lucru și să »dăm dovezi la lume...« că acest neam de oameni, coborâtori din domnitorii lumii de odinioară au destulă putere de viață, ca să se țină în rândul altor neamuri din lume, — să'și păstreze individualitatea lor etnică...

Numai cine nu voește să trăiască, numai acela nu să mișcă, numai acela stă înaintea potopului pustiitor, cutropitor și nu cearcă mijloace de scăpare, de mântuire din bună vreme.

Celce însă nu voește să'și vadă perirea cu ochii, și să'l ducă potopul cu sine în valurile lui turbate, acela să pune pe lucru, acela ia toate măsurile de apărare, care le crede el mai potrivite, mai folositoare.

Și precum să cere să o facă aceasta un om singuratic, tot așa trebuie să o facă aceasta și neamurile, cari au să lupte cu multe neajunsuri, cari au să țină piept multor furtuni, ce vin sau să năpușesc asupra lor. Paza bună însă, trece primejdia rea! Și aceasta nimeni nu-i o poate lua în nume de rău, nici singuraticului și nici unui neam sau popor.

Dorul de a trăi și silința de a'și împlini aceasta dorință, este dată fiecărei făpturi, ce a văzut lumina zilei, ce s'a născut și a venit pe lume... Aceasta este dar o însușire naturală, dată fiecăruia de însuși Ziditorul lumii, și de care nimeni nu poate fi lipsit, de cumva nu să va lipsi sau abzice el însuși de bună voie. Și cine

ar fi acela, care s'ar face vinovat de sinucidere sau omorâre de sine?

Acela ar fi nefericitul cel mai mare din lume, pe care doar nici chiar pământul nu l'ar suferi în sânul său!

Inceput însă odată lucrul bun cu atâta însuflețire și iubire de neam, trebuie dus mai departe până să va ajunge pe deplin scopul, ținta dorită. Și nu e nici un lucru bun, care să nu să poată împini, realiza, dacă apre aceea să pune toată voința, puterea și zelul sau râvna recerută.

Numai cine duce la îndeplinire și la bun sfârșit un lucru odată început, numai acela e vrednic de cinstea, lauda și recunoștința oamenilor.

Și nu atât lauda în sine, cât mai mult conștiința împăcată, că ne-am făcut datoria cu toată sfințenia este răsplata cea mai mare, ce o putem avea în aceasta viață și care apoi să păstrează și în aducerea aminte a urmașilor ca o faptă vrednică de ținut minte și de urmat.

Ah! și frumoasă este aducerea aminte de acei bărbați luminați ai neamului, cari au săvârșit astfel de fapte mărețe și cari au strălucit ca nește stele luminoase totdeauna în fruntea neamului din cari au răsărit!...

Totul e deșertăciune în aceasta lume, totul este supus stricăciunii și perirei, numai fapta cea bună nu moare, numai numele bun nu pierie!...

Ferice de acei bărbați ai neamului, cari pururea au înaintea ochilor săvârșirea faptelor bune și ajurorarea neamului ai cărui fii adevărați sunt!

Ei pururea nemuritori vor rămănea și ca un soare le va străluci numele în istoria neamului!

Grea, de tot grea va fi însă osânda aceluia, cari au puțința, câștigată tot cu ajutorul aceluia neam, dar n'au voința de a face binele neamului lor, ba ce e mai mult îi fac stricăciuni; pe aceia în totdeauna, pururea îi va petrece ura și blestemul urmașilor lor, cari cu scârbă și dispreț încă și până sunt în viață își vor întoarce fața de către ei, iar după moarte, își vor aduce

aminte de ei și'i vor pomeni numai ca să aibă înaintea ochilor o pildă rea, a celei mai ticăloase și dejositoare nemernicii, de care ori și cine să se cutremure, să se înfioreze!

Când însă vedem astăzi înșiruiți pe lângă steagul neamului pe toți fiii adevărați, atunci avem deplină încredere, că în sânul neamului nostru nu vor răsări astfel de bureți veninoși, otrăvitori!

Acum datorie avem să mergem înainte pe calea apucată, ca să nu se zică, că s'a aprins numai un foc de paie, și care numai pentru aceea s'a aprins, ca iarăși să se stingă, fără a aduce vr'un folos și fără a ajunge scopul, ținta dorită.

Unde însă e voință, acolo e și puțință. Și unde e puțință și încredere în Dumnezeu, acolo urmează și darul său, binecuvântarea cerului..

Multe însă și mari, ca să nu zicem nenumărate ne sunt trebuințele, multe și mari trebuie să ne fie ajutoarele, fondurile.

Și pentru aceea de lipsă este, ca toți, unul ca unul și peste tot locul să ne punem pe lucru și să dovedim, că nu numai zicem și începem, dar și facem și și isprăvim ceea ce am început odată.

Că lucrul acesta să poate, nimeni să nu mai stea la îndoială.

Vedem cu toții, că acolo unde au fost conducători vrednici și cu frica lui Dumnezeu, s'au făcut fonduri școlare și bisericești și în cele mai mici și neînsemnate sătulețe, ascunse colo departe de lume la poalele munților ori chiar în creerii aceluia. Din acele fonduri, chivernisite de cea mai vrednică de laudă râvnă, s'au zidit, s'au edificat la timpul său școale, biserici, case comunale, parohiale, ba încă și alte zidiri pentru folosul obștesc a locuitorilor aceluia sate. (Nu și crășme? Culeg).

Și Doamne, câtă mulțămire sufletească simțim, când vedem astfel de lucruri frumoase!

Acelea vorbesc apoi urmașilor

și prin timpurile viitoare, cele mai îndepărtate, despre vrednicia acelora, cari de mult s'au mutat la odihna vecinică și să veselesc în cetele dreptilor!...

Și din contră! Câtă durere și amărăciune sufletească simțim atunci, când într'un sat bătut de Dumnezeu cu conducători slabi și lipsiți de orișice simț al datoriei și de mândrie pentru neamul lor, în două și trei rânduri de oameni, generațiuni, nu fac nimic, nu adună nici un fond, batăr că reparții, aruncuri grele, pun și scot de pe popor an de an, ci — sau toată vieța și-o petrec în certuri uricioase și păgubitoare, sau mână, prăpădesc și ce biet au lăsat înaintașii lor!

Sunt multe sate și parohii, în cari ni s'a dat să vedem lucrari bune și vrednice de toată lauda, dar sunt și de acelea, cari îți amărăsc sufletul și îți scot din gură cele mai grele vorbe de osândit la numele acelora, cari cu nevrednicie au stat în fruntea satelor. parohiilor, lăsând după moartea lor, — în loc de fonduri — numai sărăcia și pustiul!...

Mare e și numărul celor din urmă, că mare e și numărul celor nevrednici!

De aceea să recere, că pe viitor să se ceară cu o sită mai deasă ca pân' acum toți aceia, cari să încredințezează cu conducerea comunelor și cu păstorirea sufletelor, cari, după cum zice scriptura despre păstorul cel bun: „să fie gata ași pune și sufletul pentru oile sale”, nu numai să le despoaie de tot ce au și în urmă să le facă săși vândă și sufletul, după cum cu durere cetim nu arareori prin foile noastre.

De ce nu să întâmplă aceasta bunăoară la vecinii Sași ai căror conducători sufletești își dau cele mai mari silințe, ca săși ridice parochienii în toate privințele, atât în ce privește luminarea minții, cât și prin aceasta în bunăstare materială, în avere?

E însă sosit timpul să ne cunoaștem odată și noi, că numai atunci putem porni cu toată nădejdea de izbândă o muncă rodnică spre binele obștesc și în satele noastre, unde încă mult lucru ne așteaptă!...

RELE DEPRINDERI.

2. Neîncrederea — urmată de credința deșartă.

1.

Mai înainte a trece și la alte rele deprinderi, de cari suferă poporul nostru, siliți suntem a da aici unele deslușiri, prin cari să se vadă lămurit

adevărata pricină, din care isvorăsc acelea de cele mai multeori. Și aceasta trebuie să o facem cu atât mai vârtos, că răul — în loc de a să mai micșora — merge crescând înainte spre ocară și paguba neamului nostru.

Mulți sunt aceia, cari fără multă bătaie de cap, cu voie ori fără voie, conștient ori inconștient, pun toate relele în cărea bietului țaran, neștiutor de carte sau cunoscător numai a cătorva buchi, fără a avea multă pricoseală din cunoașterea acelora.

E ușor, e tare comod a pune vina pe alții și tu cel vinovat a te face dacă nu inger, cel puțin sfânt, care numai rău nu poate gândi, cu atât mai puțin nu poate păcătui. Și așa pe coarda aceasta o mână înainte unii în fărădelegi, și poporul, sărmanul popor, înoată în neștiința cea mai de osândit și din pricina aceasta cade în cursele tuturor ispitelor de cari are parte în aceasta lume înșelătoare, făcută par'că anume a face rău altora, și de obicei celor amărăți.

Cine nu știe la câte rele și neajunsuri nu este supus sau ajuns a cădea pradă și cel mai iscusit om, necum poporul de rând, lipsit de binefacătoarele raze ale învățaturii?!...

Greu este traiul vieții orișicărui om în lumea aceasta, cu atât mai greu însă e al celor fără de știință, a celor fără de carte, a analfabeților, cari în ziua de astăzi — când e vorba de recunoașterea de drepturi, sunt puși în șirul dobitoacelor.

Starea aceasta de tot umilitoare și de plâns ne îndeamnă cu toată hotărârea a stărui și mai departe în descoperirea relor și în combaterea sau osândirea lor cu toată puterea cuvântului.

Numai făcându-o aceasta putem fi liniștiți în conștiință, că ne-am făcut datoria și ne-am împlinit în câtva chemarea noastră de luminători și povățuitori binevoitori ai neamului, că trebuie să se știe odată, că nu acela, care îți laudă toate slăbiciunile tale cele rele, îți voiește binele, ci din contră acela, care îți descopere slăbiciunile și le și osândește fără cruțare, dar cu toate acestea vezi, că îți arată cea mai mare bunăvoință, parte de milă și compătimire, parte din iubire de neam și din cunoscutul simț creștinesc, cari porniri nobile sau alese ar trebui să îndemne pe tot omul la săvârșirea faptelor bune și la ajutorarea deaproapelui său!

Dar mulți sunt aceia, cari tocmai voiesc cu tot dinadinsul să se folosească de acelea scăderi, patimi și neputințe omenești și să pescuiască în turbure și prin aceasta săși facă treb-

șoarele cum li-o cere pofta și lăcomia lor cea nesăturată, care nu cunoaște margini, ca și tigru, ce să dedă odată cu sânge omenesc.

Lăcomia sau pofta de câștig a celor mai mulți așa numiți falși conducători merge așa de departe, încât uită de adevărata lor chemare, și apucă alte căi și se folosesc de alte mijloace cu totul contrare celor de cari ar trebui să se folosească. Urmarea firească este apoi, că chiar și atunci când la întâmplare ar vorbi adevărul și ar voi să săvârșească poate lucruri bune și folositoare, nimeni nu-i mai ascultă, nimeni nu-i mai urmează, că prin purtarea lor de pân' acum s'au »decheat«, și-au pierdut vaza de care ar trebui să se bucure, iar poporul cel de atâtea-ori înșelat și-a pierdut încrederea, fără de care nu să poate începe nici cel mai mic și neînsemnat lucru, de oarece n'au cu cine. De aici apoi învinuirea pe nedreptul de: »oameni răi« »neascultători«, »îndărătnici« și »stricați« cu cari nu poți face nimica (?) (Cine-i de vină? — Cul.)

Cam aceasta este obicinuita învinuire a celor »răi«, cari o fac poporului ajuns la aceasta stare ticăloasă numai și numai în urma purtării greșite și fără nici o pricepere a celor ce chemați ar fi fost să premeargă întru toate cu pilda bună, fie în vorbe, fie în fapte și cari durere au lucrat cu totul contrar chemării lor. Și aceasta provine sau să naște de acolo, că cei încredințați cu conducerea n'au avut nici cea mai primitivă sau neînsemnată pregătire, ci prin reaua lor purtare numai au stricat și au înveninat stările dintre unii și alții adecă dintre ei și dintre aceia cu cari au avut de a să înțelege.

Și e de ajuns să păsească odată neîncrederea la mijloc și atunci s'a isprăvit cu toate, că în satul acela lucruri de Doamne ajută nu mai vezi, că n'are cine și cu cine face!

Trec apoi ca un vis un rând două de oameni, sau o generațiune ori două și în satul acela nu vezi vr'un lucru bun și folositor de interes general sau pentru binele obștesc, că lipsește încrederea și cu aceasta și bunăînțelegerea, fără de cari nimic nu să poate face.

Cei cu încrederea sdruncinată ori pierdută pun vina pe popor, iar poporul nu voiește nici batăr să audă de acela sau de aceia, cari l'au păcălit de mai multeori ori „l'a tras pe sfoară” cum să mai zice. Și de cumva să află și vr'un suflet nobil, curat la inimă, bărbat cu vederi mai sănătoase și luminate, acela apoi

este socotit de cătră cei vinovați drept pricina relelor din acel sat, că „acela — zic cei păcătoși — a dus poporul bun, ascultător și lesne crezător (?) în rătăcire și pe căi greșite . . . și de aceea nu mai ascultă acum?” . . .

Și care-i urmarea acestor învinuiri nedrepte, răutăcioase și pătimase?

E aceea, că poporul înstreinat odată de conducătorii lui, fie aceia în rândul dintăi preoții, nu mai are nici o încredere în ei, și așa aleargă în alte părți ca să-și caute alinarea suferințelor și mângăierea sufletească, care preotul sau preoții săi acum nu i-o mai pot da și iată-l împins în brațele pascălierilor, prăvilărilor și a altor mincinoși și păcătoși, cari abea așteaptă să-l prindă în ghiara lor păcătoasă, să-l sugă, mulgă și tundă după pofta inimii lor cea sătoasă după pradă vie și lipsită de orice simț de omenie, cinste și cu desăvârșire și de frica lui Dumnezeu.

Acum prăvilărilor, pascălierul ori cărturăreasa și bobeasă văd că le-a venit apă la moară, de aceea și pornesc morile de vânt și dai la minciuni, dai la momeli sau înșelăciuni, și că lucrul acesta ticălos și diavolesc să ia înfățișare „sfântă” umfl-o și cu tot felul de slujbe, născocite de creierul lor bolnav și înșelător și puse în sarcina sfintei pravili ori psaltiri, în cari nici pomelnic nu să face de ceeace mint ei!

„Așa și-o eșit din sfânta pravilă. Așa spune sfânta psaltire. Slujba cutare și cutare (?) și-o eșit — și dacă vei plăti slujbele acestea, atunci bine îți va fi, vei scăpa de năcaz, te vei face sănătos, ori bolnavul cutare

să va însănătoșa ori va muri, că uite dragul meu ori draga mea, — îi spune cu glas mângăios și-i arată cu degetul în carte, dacă e încredințată că nu știe ceti! — i-a ieșit ori i s'a arătat moarte și altele și altele. Și dacă vei plăti slujbele, cari și-au ieșit din sfânta pravilă, atunci îi bine, altcum e rău, nu te vei putea scăpa de boală, de necuratul, ori de câte de toate pentru cari ai deschis sfânta pravilă. Poate ceti ori și care preot slujbele acestea, dar ca să fi mai liniștit și mai cu nădejde, atunci să lași să și le cetesc eu, că atunci de bună seamă te folosești, că eu nu las nimic necetit!” . . .

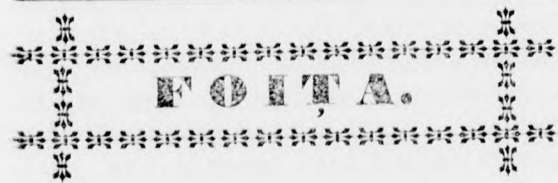
Acestea și unele ca acestea sunt minciunile cu cari îmbatăprăvilării pe sârmanii oameni scurți de vedere și întunecați la minte, iar ei le sug sudoarea cea cruntă cu minciunile lor, cari nimic, chiar nimic nu le folosesc.

Și apoi să nu credeți, că înșelătoriile acestea ar fi plătite mai ușurel, cu un preț mai neînsemnat, ci din contra acești pungăși ordinari și profeți mincinoși store poporul în modul cel mai mișelesc și fără cruțare, pofind și cerând pentru minciunile lor 10, 20 ori și mai multe coroane, după cum adevărat a fost de mare și năcazul pentru care a alergat la „prorocul mincinos” bietul de trei ori nefericit. Nefericit zicem, pentru-că să încrede în astfel de mincinoși; nefericit pentru-că în loc de a căuta alinare în rugăciuni, rostite de el însuși și mângăiere în credința în Dumnezeu, iar nu în prorocii mincinoși; ori cetite de preoți fără pravilă; și în sfârșit nefericit,

că dând în năcazuri și mai tare și le înmulțește pe cele cari le are, că își pierde timpul cel scump și lucrul, mergând uneori cale de 2—3 zile până la cutare pravilar mincinos, cunoscut ca mai »bun« de gură și mai meșter în spunerea leacurilor de vindecare, de tămăduire și peste toate acestea cu atât mai nefericit, că îmbătat fiind cu câte și mai câte minciuni și momeli să lipsește sârmanul om și de liniștea sufletească, de care prin grozaveniile minciunilor a fost cu totul sces din fire și de multeori adus chiar la starea de nebunie, spunându-i-se adevărat că „în curtea lui e lucru rău”, s'a „apropiat necuratul de el” și câte alte năstrăvăni, în cât omul acela nefericit să teme a mai umbla chiar și ziua, necum noaptea prin casa, curtea și grădina lui.

Cum »înserează« i să arată prin curte tot »năluci« »draci« ori chiar și »zmei« și tot ce a putut născoci acei ticăloși pascălieri și pravilari, cari în „sărăcia lor cu duhul” născocesc și făuresc toate năstrăvăniile numai să le vină apă la moară, numai să-și umple buzunarele și apoi să rădă, după aceea de prostia celor lesne crezători!?

Acestea, dragii mei, încă s'așa de mari rele, unele dintre multele rele deprinderi de cari încă trebuie mântuit cu o zi mai înainte poporul nostru, dacă nu voim să se ruineze cu totul și dacă nu voim să-l vedem smuls și din sinul bisericii de acei păcătoși și nemernici, mișei și pungăși de rând, cari și sug sudoarea și îi sucesc și creerii din cap, tulburându-i puțină minte și judecata ce biet a avut-o

Raiul pământesc.

(Urmare).

— Părinte — îngână străinul șovăitor — când te-am zărit aseară cu sfânta cuminicătură, m'a cuprins așa fără veste un simțământ ciudat. Nu știu ce m'a ajuns, dar a trebuit să cad în ghenunchi și aș fi vrut să pot plânge. Mi-a trecut prin minte vremea aceea, când eram și eu om de omenie. Mă vedeam copil mic, când treceam pe ulița satului nostru, de mână cu mama la biserică și înghenunchiam în fața sfântului altar; auzeam par'că vorba de binecuvântare a tatii, când adormiam alătura de mama în patul cald. Atunci eram fericit — și acum?... Vreau, părinte, să mă îndrept... vreau să mă fac iarăși om, de se va îndura de mine Domnul, să mă ierte și să-mi ajute. Și într'adevăr, s'a făcut iarăși om de omenie, a plecat în America și astăzi trăește acolo soț și părinte vrednic la casa lui.

Da să vă mai spun una. Mai mult. Nu

numai mama, dar și o biată slujnică poate să se facă inger de pază pentru copiii stăpânilor săi, dacă ajută și dânsa după puterile sale, creșterea acestora. Într'un orașel din țeara nemțească în 1874 își slujia cea dintăi liturghie, la altarul Domnului, un preot tinăr, feciorul unui negustor bogat. După liturghie s'a dat masă mare. Aici, s'a ridicat mai întâi tinărul preot și, cu vorbe adânc simțite, ridică paharul, închină în sănătatea părinților săi temători de Dumnezeu și cu drag își aduce aminte și de fosta lor slujnică vrednică, de slujnica lor din copilăria lui. „Dânsa m'a îndreptat pe calea asta. Dânsa mi-a strecurat în suflet cinstea și reverința față de treapta preoției. Vorba ei îndatinată era: Însuși Bunul Dzeu ascultă de vorba preotului.”

Apoi a ridicat paharul un frate mai mare al preotului, un slujbaș înalt la o bancă.

„Odată — zice dânsul — s'a întâmplat să primesc o sumă mare de bani de ai băncii dela un grof, dupăce mai număr odată banii, iată, cu o hârtie de o miie mi-a dat mai mult. Ispita era mare. Nu știa nime de asta. O miie de coroane, frumoși bani! Bogătașul de conte nici nu-i simte. Dar în clipa aceea mi s'a părut că aud vorba Anei, slujnica noastră, care-mi spu-

nea adeseori când eram copil: „Dumnezeu vede toate și pretutindenea. Când ești singur, și în jur nu este nime, cineva totuși te vede, e Dumnezeu. Rămăi totdeauna cu credință în Dumnezeu și om de omenie și legea Domnului n'o călca. Răul nu poate da bine! Și numai decât am înapoiat miia de coroane.”

Se ridică cel mijlociu dintre frați, un căpitan mîndru. „Îngăduiți-mă — zice — să spun și eu o vorbă. Când a trebuit să plec din casa părintească, Ana mi-a cuprins mâna și a zis: „Fi credincos lui Dumnezeu și țării tale!” Și vorbele acestea de atâtea ori îmi sună în urechi, de câte ori sum pe cale de a face vre-o nebunie.”

Pe urmă a vorbit singura fată a casei în ochi cu lacrimile recunoștinței: „Câțiva ani înainte, eram crescătoare în o casă boierească. Și într-o vreme eram supusă la grele ispite; însuș stăpânul casei era ispititorul. Dar îndemnurile bunei noastre Ane, care necurmat îmi arăta cât de prețioase însușiri sunt pentru o fată curățenia inimii și nevinovăția, m'au mântuit și am putut învinge grelele ispite.

Iată, cât de mult poate să facă o slujnică vrednică. De aceea o familie creștinească va ținea la casă numai fete bune, temătoare de Dzeu, cari să nu strice pe copii ci, din

pân' acum, făcându-l să bată câmpii ca un nebun și să-și răsipească puțin-tica avere pe minciuni, năstrăvăni și câte alte născociri ieșite dintr'un cap bolnav, lipsit de omenie, lipsit de frica lui Dumnezeu.

Acestea is astfel de lucruri rele, cari trebuie să ne pună pe gânduri și să ne îndemne a căuta mijloace de vindecare prin cari să mântuim poporul din ghiarele acestor vampiri*), cari nu'ij sug numai sudoarea, dar îi sug sângele poporului nostru, și'i scurtă și vieața.

S'a mai arătat răul acesta în foaia noastră și până acum, dar nu s'a făcut încă destul față de un așa mare păcat; trebuie însă să pășim pe viitor cu cea mai mare stăruință, dacă voim să ajungem la lecuirea acestei plăgi, de care suferă mai peste tot locul, în general poporul nostru!

† Dr. Carol Lueger.

— Moartea și înmormântarea sa. —

Boala în delungată de care a suferit ne pregătise la aceasta dureroasă deslegare; dar cu toate acestea nădejdiile în reînnoșare erau mari.

Ca fulgerul însă a străbătut în toate părțile lumii sguduitoarea veste și n'a rămas nici o suflare românească, care să nu tresară și să nu verse lacrimi pentru sfârșirea acestui suflet nobil și mare sprijinitor al tuturor celor oropsiți. Durerea orașului împărătesc încă s'a arătat îndată după

*) Vampirii sunt nește liliaci mari, cari trăesc în țări călduroase și cari aflând oamenii durmind le sug sângele, în urma căreia oamenii trebuie să moară.

potrivă, să ajute părinților la creșterea lor. La creștere toți ai casei trebuie să ajute, tată, mamă, bunici, bunice, slugi, și neamuri; și toți aceștia, deopotrivă, să fie pătrunși de adevăratul duh creștinesc al căsniciei—pentru că atunci, și numai atunci pot ei să sâdească, să infiltreze adânc în inimile copiilor sămânța credinței și a virtuții pe care apoi, nici o putere de pe lume să nu o poată scoate de acolo. În familiile unde vieața casnică se întemeiază pe credință adâncă se prăsesc, răsar, mlădițe temătoare de celea sfinte, și nici celea mai mari furtuni nu pot destrăma casele în cari cresc asemenea mlădițe. Când a izbucnit marea revoluție în Franța, credința izgonită din stat și desprețuită de toți puternicii zilei, în sinul familiei a aflat scut neînduplecat de apărare și azil — lăcaș — sincer și cald de de mântuire. Da, buna creștere din familii i-a fost zid puternic de apărare în acelea zile de restriște. Tatăl și mama erau preoții casei. Abia în taina nopții, se puteau aducredincioșii în jurul altarului pîtit în colțuri ferite și ascunse de prigonirile sălbătăciei fără seamă a celor mari și puternici. Copiii creșteau în mijlocul primejdiilor de toate zilele și din gura tatălui primiau învățăturile de credință și de moravuri creștinești, învățau legile Domnului, iar credința în

vestea morții prin flămurile negre ce fălăiau pe toate edificiile publice, pe cele patru turnuri ale palatului primăriei, pe palatul parlamentului și pe cele private.

Cei dintâi cari au fost anunțați despre moartea primarului Lueger au fost: Împăratul, Archiducele Rainer, ministrul președinte Bienert și președintele camerei deputaților.

Iată acum câteva date biografice despre marele mort:

Dr. Lueger s'a născut la 24 Oct. 1844 în Viena. A studiat dreptul și s'a făcut avocat la 1874. La 1875 a fost ales consilier comunal, la 1885 deputat în parlament, la a. 1895 ales ajutor de primar, iar după aceea primar al Vienei. La început însă alegerea sa n'a fost întărită de împăratul, dar fiind ales în mai multe rânduri în anul 1896 a fost întărit apoi în postul de primar și de atunci și până în ziua morții a purtat aceasta înaltă deregătorie, lucrând mult pentru înaintarea Capitalei.

Lueger a luat parte și la expoziția națională din București la 1896 în fruntea mai multor consilieri comunali. În București li sa făcut o primire foarte frumoasă; iar primăria Bucureștilor a botezat o stradă cu numele lui Lueger.

Lueger a fost cel mai popular primar al Vienei.

Șemnul cel mai văzut despre marea și nemărginita cinste și iubire de care s'a bucurat Lueger în vieața sunt și cele peste o mie de cununi, cari s'au încărcat pe vre-o 20 cară! Pe carul cel din frunte erau cununile Curții împărătești, a Principilor și a caselor domnitoare streine.

Românii încă și-au arătat marea lor iubire prin trimiterea mai multor cununi și prin o deputație sau oameni anume trimiși dintre țărani noștri în număr de 6 inși, îmbrăcați toți în curatul nostru port românesc. Ei au dus cu sine și o frumoasă cunună, împodobită cu mândrul nostru tricolor, pe o pantlică lată mai bine de două palme.

În fruntea deputației țărănești a stat George Oprea, care a servit mai mulți ani

Dumnezeu și dragostea spre vîrtute li-se strecura în suflete încă în brațele mamei. Așa se creștea copiii în frica lui Dumnezeu acolo, unde bisericile erau închise, preoții batjocoriți, expulșați — dați afară din țară;— unde singură familia creștină a fost razimul credinței și răspânditoarea cuvântului d-zeiesc.

5. Unde căsnicia ese bună, liniștită — acolo nu va întârzia răsplata cerească. Se poate altfel? Viața liniștită în familie este, zid puternic împotriva a tot păcatul și moravul rău; este, izvorul a toată deprinderea bună, izvorul a tot ce-i bun și frumos și este școală neprețuită, care crește copii evlavioși și cu frica lui Dumnezeu, copii întregi și cumiști. Și ce altă răsplată ar putea să fie dacă nu aceea, fericirea cerească, pe cara a făgăduit-o însuș Domnul, celora, cari în slujesc lui cu credință!

Cine poate spune și poate cuprinde fericirea care se află în o căsnicie liniștită? Familia este temelie de căpetenie, leagănul, societății omenești întregi. Familia dă cetățeni statului, țării și credincioși bisericii; în familie își primesc aceștia cele dintâi cunoștințe și îndreptarul hotărât al drumului vieții lor de mai târziu. De aceea bunăstarea statului, înflorirea bisericii, și, peste tot, binele societății întregi atarnă, înainte de toate dela familie.

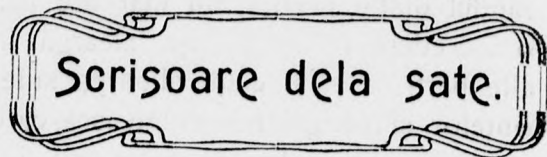
ca sergent în Viena și care cunoștea orașul.

Toate cununile românești însă au fost încărcate pe un singur car, care deși a fost în urma celorlalte — totuși a fost la loc de frunte, că a fost așezat chiar înaintea sicriului său coșciugului.

Țăranii români au mers alături a carului cu cununile românești.

Au luat parte și deputații români Dr. Lucaciu și Dr. Vaida, alături cu deputații din Bucovina: Hormuzaki, Ouciul și Siminovic, precum și trimișii Românilor din București și a acelor locuitori în Viena.

(Va urma).

De lângă „Olt”, 21 Martie n.

Onorată Redacțiune a foii „Olteanul”!

După cum știți sunt abonat, dela anul nou, la prețuita Dv. foaie „Olteanul” sau mai bine zis: „Lumina Țăranilor”, după cum binevoiește a o numi un stimat domn din România.

O mare bucurie mi-a făcut acest nou nume sau titlu dat aceste foi, căci de aci să vede cum e judecată sau apreciată de bărbații cu capul limpede și cu mintea luminată munca Dv., ce cu atâta dragoste este pusă în slujba neamului.

Am văzut cu bucurie, că din când în când dați loc în coloanele foii Dv. și părerilor altor oameni, cari au același gând bun ca și Dv.: luminarea și înaintarea neamului nostru.

Vă rog dară frumos, dacă să poate, dați-mi voie și mie unui om cu mai puțină carte, care n'am avut norocul să cercetez școli mai înalte, să'mi spun și eu cuvântul meu așa după cum mă taie capul pe mine. Cu inima plină de durere și amărăciune am văzut și constatat, că cele scrise de Dv.

în Rele deprinderi „Crâșma” sunt adevărate. Tot ce Dv. ați binevoit a descrie în acești articoli e o icoană tristă — dar ade-

Familia însă numai atunci va fi în stare să plinească această chemare grea și însămnată, numai atunci va fi cu adevărat creștinească și plăcută lui Dumnezeu și numai atunci va putea crește copiii tari în credință, — dacă în locul petrecerilor fără măsură va veni traiul liniștit și bun; dacă vatra caldă și prietinoasă va putea să-i vrăjască pe oameni ca în vremile de demult, dacă bărbatul nu-și uită că el este povătuitorul și preotul casei și al familiei sale și ține cu sfințenie la aceasta cinste, iar femeia își împlinește conștiințios datorințele, sale; dacă familia va putea — ca în vremile altor veacuri mai bune — să-i lege iarăș pe toți ai casei, părinți și copii, slujii și slujnice, învățăcei și sodali, într'un singur mănunchiu frumos, trainic; dacă toate casele, vor deveni locuințe rânduite după voia Domnului, locuințe, în cari toți împreună, se roagă, toți lucră alături, toți, deopotrivă, se bucură și se veselesc, și, iarăș, crucea suferințelor în aceeaș mănură apasă pe umerii tuturor. O astfel de casă apoi, este cu adevărat singurul leagăn, după voia lui Dumnezeu, al societății omenești. Și dacă lumea nu va voi să se mai întoarcă la vechia vieață familiară, la căsnicia aceea sfântă și liniștită, la buna și adevărata viață de familie, atunci rând pe rând va ajunge la pierire sigură.

vărată — din viața poporului nostru dela sate, care încă n'a ajuns până acolo, să vadă propastia, ce i s'a deschide în ainte prin afurisita de crâsmă.

Am cetit apoi și toate articolele de „Rele deprinderi”: Judecățile, procesele — cu mare luare aminte și cu multă durere. Mai cu seamă în Nr. 10. din „Olteanul” ne puneți în ainta ochilor icoana cea mai tristă din viața noastră țărănească, când ziceți: „Apoi să nu te întristezi de moarte văzând ticăloșia în care ai ajuns numai din prostia ta și când vezi și aceea cum alții să plimbă în trăsuri boerești cu capul în nori și trec pe lângă tine fără batăr a te vedea; iar tu, nevoiașul de tine, să stai în mijlocul drumului în tină, trudindu-te să îți ridici vaca de coadă, ca să poată trece ei, cei ingrășați de tine!”...

Oare celor ce vor fi cetit aceste rânduri, ce cuprind adevărul cel mai trist, — fiind mânați de acel blăstăm de a purta procese, judecăți — nu le va fi venit plânsul?!...

Am stat și eu după aceea mai multă vreme dus pe gânduri, apoi cuprins de amărăciune am clătinat din cap și am zis: „Are toată dreptatea „Lumina Țărănilor!”...

Dle Redactor! Cred, că după toate cele scrise în gazeta noastră iubită despre „Crâsmă” veți fi căpătat poate și dușmani între cei păcătoși dintre cari unii poartă pece-tea rușinei în față și cari văd în aceste articole un dușman, ce le spulberă interesele lor și vor căuta pe ori ce cale, fie cât de necinstită, (la aceia să cauți cinste? — Cul) a va cleveți după obiceiul tuturor ticăloșilor; dar cu toate astea, vă rog, ca în interesul și pentru dragostea ce purtați față de popor și peste tot față de întreg neamul nostru, să nu șovăiți, ci să mergeți înainte pe calea apucată, sbiciuind fără cruțare tot ce'i rău, tot ce ne ne aduce stricăciune, pagubă și rușine, că atunci binecuvântarea cerului și recunoștința neamului, căruia îi slujiți cu atâta drag, vă vor urma până dincolo de mormânt!...

Nouă ne pare foarte bine, că s'a gă-

Dar ochii sufletului meu văd, deja pe înainte, zilele acelea de aur, când vatra familiară va avea iarăși vechile sale drepturi. Iată, am, înaintea ochilor minții, o casă simplă potrivită de mare. Fruntea acesteia e îndreptată spre uliță și, în față, o încinge pridvarul larg, gospodăresc, cu stâlpi înfloriți în forme bătrânești. În curtea mare, prinsă pe de margini în șirul acareturilor — hăizașurilor — trainice, o oaste întregă de copii vioi, sburdalnici, jucându-se sub ochii bucuroși ai părinților. Într'un colț de pridvar icoana sfântului Niculaie, ori a Precești; pe colina din față curți stăpânește, biruitoare, semnul răbdării și al învingerii crucea. În casă cartea are loc de frunte, o poliță curată alături, de masă, încărcată de cărți și cărțile: o carte de învățături creștinești, o carte de rugăciuni, o psaltire ori un ceaslov, rămas din moși strămoși, pe foile căruia se însamnă petrecaniile mai însemnate din lume și din familie, apoi cărți bune de învățatură și petrecere din cei mai buni scriitori ai neamului. Pe masă la îndemână o gazetă bună și un calendar creștinesc, pe limba și după legea ta. Bătrânii, bunicul și bunica — pentru că și dâșii s'au tras aici — tată, mamă slugi, feciori și învățăcei — toți alcătuiesc o singură familie și mănâncă la aceeași masă. În casă stăpânește cea mai

sit un om — Dumnezeu să'l țină mulți ani în deplină sănătate! — care să aibă voința și și puțința să ne arete relele de cari suferim și să aibă și bunăvoința să ne dea povețe, ca să ne ferim de ele ca de ciură.

Onorate Dle Redactor! După cum ați avut bunăvoința de a scoate „Primăvara” într'o frumoasă și drăgălașă broșurică, tot așa viu eu cu rugarea: Să vă puneți în înțelegere cu tipografia, funde să tipărește foaia „Olteanul”, acest credincios prieten al nostru, și să scoateți de sub tipar în broșură și „Rele deprinderi”, „Crâșma și Judecățile”, ca și aceste două broșuri să ne povățuiescă pe calea cea bună și să ne facă bucuria, ce ne a făcut-o întâia broșură Nr. 1 din „Biblioteca Olteanului”. Căci, dacă este tipărită în broșură, să poate ceti și apoi și păstra mai ușor, apoi urmașii noștri le vor avea la îndemână și pururea înaintea ochilor, ca un îndreptar și adevărat povățuitor în calea vieții!

Și acum, iertați-mi, Onor. Dle Red., că vă istorisesc și o întâmplare ciudată:

Ca tot omul, am și eu năcazuri. (Doamne! cine va fi fără năcazuri? — Cul.) Așa mai în toamnă târziu am venit la Făgăraș, de voie de nevoie, să plătesc o afurisită de rată — numai atunci viu eu la Făgăraș! — Când colo mai mare mi-a fost mirarea, să nu zic și bucuria, că după ce am plătit camăta, un domn dela bancă îmi dă o hârtie tipărită în mână și mi zice: „Ține, bade, o gazetă, cetește de te mai luminează!” (?)

Am luat-o și am grijit-o frumos în buzunar până acasă, când am scos-o seara să cetesc. Am cetit mai întâi încet. Când colo ce să vezi? Scria, par' că mi'i rușine să scriu și eu în foaie ce era scris! Scria despre nește căni, că mănă carne și lapte smântănit... acum mai departe nu zic, că aia nu să cuvine să o scriu pentru oameni de omenie!... Afară de astea mai zicea că's răi al dracului și că numai de lătratul lor două doamne — de frică — au plâns (?) de au udat trotoarul! Stam să nu cred nici ce vedeam tipărit. Dar așa era. (Tare frumos! — Cul.)

bună rânduială și toți sunt supuși la o regulă aspre, dar cuminte. Tatăl, în familia sa, se aseamănă, cu cinste, cu un preot; nu se rușinează și nu se lenevește a se ruga, sara și dimineața, alături de toată casa și nici nu pregetă a merge, totdeauna, în fruntea acestora la biserică. Cu rugăciune de obște încep ziua des de dimineață, și iarăși, întunerecul nopții îi află pe toți îngenuchiați înaintea icoanei din fruntea casei, înaintea icoanei împodobită frumos cu busuioac și măgheran, plimind rugăciunile de seara. Vremea petrecută în biserică nicicând nu se socotește vreme pierdută. Tată, mamă, deopotrivă, își închină grijile vieții Domnului; cu gândul și cu nădejdea la Dumnezeu se roagă, înoindu-și dragostea imprumutată și dragostea față de copii și întăriți cu darul de sus își văd, cu adevărată dragoste și atragere de casa și familial or. Casa lor va străluci de deprinderi bune creștinești, de curățenie, de cruțare și bună rânduială. Bucuriile nevinovate ale vieții familiare îl țin departe pe bărbat de petrecerile deșerte ale lumii și pe femeie de inzorzonare netrebnică; pe dansa nu o lor împodobi nimicurile muieresti și gătelile netrebnice, ci, dimpotrivă, frumuseța ei va fi virtutea unei soții creștine și mame adevărate. Părinții creștini, cu bucurie, vor închina su-

După aceea m'am mai gândit puțin și apoi mi-am zis: „E tare bine, când și câinii din Făgăraș trăesc cu așa mâncări pe ales, dar oare noi când mâncăm așa ceva? Poate la Crăclun și la Paști!?”

Și la urma urmei ce trebuință am eu ori altu ca mine, să știm ce mănăcăm câinii, prictinii domnilor, din Făgăraș!?

Am căutat să cetesc altceva, ca să mă luminez, vorba domnului din bancă, — dar n'am găsit decât tot fleacuri și prostii, cari pentru noi plugarii e mai bine, dacă nu le auzim și nu le cetim.

Apoi mi-am zis la urmă: „Ce o fi vrând banca, că dă oamenilor așa bazaconii?!”... Apoi iar mi'am gândit: „Ea va fi știind!”... Dar la nevastă și la copii nu le-am mai cetit, fără am băgat-o în sobă să n'o mai vadă nimeni!...

Acum mă întorc iar cătră On. Red. și zic, ca să audă mai mulți, dacă veți binevoi a-i face puțin loc în foaie, că „Olteanul” este adevăratul luminator al țărănilor și de aceea zic cătră frații plugari, că „Olteanul”, acest tovarăș credincios, să nu lipsească din nici o casă românească!...

Un opincar.

NGUTĂȚI.

— Rugare cătră cei buni. Rugăm pe iubiții noștri cetitori, cari sunt în res-tanță cu prețul abonamentului, că — după cum noi ne aducem aminte de dumșealor în toată săptămâna — așa și dâșii încă să nu ne dea uitării și să și aducă aminte de noi, dacă nu numai odată, fie batăr și de douăori în an, și mai cu seamă acum când le trimitem, acest Nr.

Redacția.

— Spre plăcuta știre. Ziarul „Lupta” organ politic național, ce apare în toate zilele în Budapesta, să află ori și când cu numărul singuratic spre vânzare la

doarea feții lor și toată truda și grijile zilnice pentru binele și fericirea copiilor; creșterea bună și creștinească a acestora va fi ținta lor de căpetenie. În toată seara, înainte de culcare, tatăl va binecuvânta pe copiii săi, făcând semnul crucii peste dâșii și zicându-le: „Binecuvântarea Tatălui și a Fiului și a Sfântului Spirit să fie cu voi cu toți”. Și dacă se va întâmpla ca ingerul morții să se apropie de vre-unul dintre părinți, atunci, acesta va binecuvânta pe copiii săi și toată casa sa, și, cu limbă de moarte, le va lăsa indemnuri bune și sfaturi creștinești. Copiii vor fi socotiți ca un dar al Domnului. Din credința și buna viață creștinească a părinților se revarsă asupra copiilor binecuvântarea lui Dumnezeu și aceasta este cea mai prețioasă moștenire, ce poate să o lase cineva următorimei sale din neam în neam.*)

(Sfârșit)

*) Am mai scris pentru toți iubiții noștri cetitori, fie plugari, fie cărturari și aceasta parte plină de bune, folositoare și creștinești povețe din cărtica „Vatra familiară” scoasă la lumină de societatea: „Inoc. Micu Clain” a teologilor din Blaj în a. trec. și o recomandăm din nou cu căldură tuturor în credința, că nu va lipsi din nici o casă și familie românească și creștinească. Prețul 40 b. Să află de vânzare și la tip. C. Popp, Făgăraș. Re.L.

tipografia noastră; la ce să atrage atențiunea onoratului public românesc, tocmai acum în aceste zile de sbuciumate frământări.

— **Timpul—vremea.** În săptămâna aceasta care a fost a „*babelor noastre*” timpul încă a fost tot posomorât, turbure... Uscăciunea încă a fost de tot mare; dar de ieri a început a ninge binișor. Fulgii de zăpadă să întreceau cu ciocârliile în zbor. Zăpada aceasta va umezi bine pământul, însetat, uscat și dornic de apă. După aceasta lucrul câmpului încă va merge mai cu spor. Dumnezeu poartă de grije, numai noi să'i cerem ajutorul prin rugăciuni izvorâte din inimi curate.

— **Îndreptare.** La poezia din „*Foița Nr. 10, pag. 3 col. 2* deusupra unde s'a cules rău cele două rânduri de-asupra să se zică astfel:

„Auziți, dragile mele
Ticălosu cum grăiește?!“...

— **Marele scriitor și poet Björnson** din Norvegia, carele mult timp a zăcut bolnav în Paris și pe care rău voitorii l'au făcut și mort înainte de vreme, s'a reînșănătoșat iarăși, cu toate că și doftorii își pierduseră ori și ce nădejde. Să vede însă, că rugăciunile celor mulți pentru cari și Björnson șia ridicat glasul său, au fost ascultate de Tatăl ceresc, care ia aminte ruga celor obidați și curați cu inima. Țină'l cerul sănătos încă mulți ani!

† **Quintiliu Costea**, teolog absolut în anul al IV-lea al seminariului diu Blaj, după îndelungate și grele suferințe, mistuindu-se ca făclia în para flacărilor, atunci, când ar fi fost aproape de pragul nădăjduirilor nemângăieșilor părinți, și când își vedea aproape intruchipat visul fericitor al carierei sale preoțești, spre regretul tuturor celor ce l'au cunoscut, dar mai ales spre marea și negrăita durere a foștilor săi cămărazi din liceul Blajului, a încetat din viață înainte de-a'l mai putea revedea odată, după cei cinci ani de înduioșetore despărțire... Simpaticul Costea a frăposat în 16 Martie a. c. la 9 oare seara în al 25-lea an al truditei sale vieți, la casa părintească din Boziaș. A fost un adevărat tip de tînăr modest, blând și sirguincios. — Dumnezeu să'i mângăie părinții ia nemărginita jale și durere; iar pe el să'l odihnească într'un somn lin și dulce! Neuitată să'i fie amintirea!

— **Nenorocire.** Un țăran de 70 ani din Galeș de lângă Săliște, anume Vasile Troian, în săptămâna trecută a fost turtit în pădure de un arbore, pe carele însuși l'a tăiat, și numai decât a și murit. — La tăierea lemnelor din pădure fiți cu grije oameni buni, că prea multe nenorociri să întâmplă din negrije! — Dar paza bună trece primejdia rea! Și: feriți-vă că și Dumnezeu vă ferește!

— **Mort în depărtata Americă.** Ju-nele Ioan Halmaghi din Comăna infer. care lucra într'o fabrică de fier din Indiana Harbor fiind prins de un fir electric a fost omorât pe loc, Marți în 22 Febr. a. c., iar în 24 i s'a făcut prohodul bisericesc. Trupul neînsuflețit i-s'a așezat spre odihnă vecinică în cimiterul din Hammond Ind. — Dumnezeu să'l ierte și să întărească și pe părinții nemângăiați atinși de aceasta grea lovitură.

— **O nenorocire** a ajuns și pe alți doi frați de ai noștri în 17 Febr. n. tot în

America cari lucrau în fabrica de plumb din South Omaba. Metalul topit s'a scurs pe jos și a ars pe Candin Anca din Totoi (com. Alba infer.) și pe Ioan Costea din Gărbău (com. Solnoc-Dobâca). Duși în spital au mai trăit până după miezul nopții când și-au dat sufletul între cele mai cumplite dureri.

Mulți să duc, pușini să mai întorc!

— **La petrecerea meseriașilor români din Viștea inferioară**, ținută în 21 Februarie v. a. c. a mai binevoit a suprasolvi 3 cor. și dl Gheorge Tulbure, asesor conzistorial în Oradea-mare.

Meseriații români îi aduc pe aceasta cale cele mai călduroase mulțumite, văzând, că nu'și nită de parohienii săi de odinioară. Dzeu să'i răsplătească din nesecata sa comoară!

— **Recunoașterea vrednicilor unui bărbat mare și sărbătorirea lui.** Unul dintre cei mari bărbați ai Americii a fost George Washington, care s'a născut în 22 Februarie 1742. El a fost un vestit general, cel mai bun prietin al poporului american și unul dintre cei mai înțelepți președinți, din câți a avut cândva Statele-Unite americane, sub care s'a făcut și unirea celor șapte state la început. Ziua de 22 Februarie, ziua nașterii sale, e zi de sărbătoare națională în Statele-Unite. În aceea zi toate oficiile publice sunt închise. În ziua aceasta și în acest an s'au ținut mai multe serbări în cinstea acestui mare bărbat de stat. Așa cinstesc popoarele luminate bărbații lor mari. Dă Doamne și neamului nostru astfel de bărbați mari!

— **„Reuniunea sodalilor români din Cluj”**, invită cu toată cinstea la a XXXVIII-a adunare generală ordinară pe care în înțelesul §§-lor 13 și 17 din statute, o convocăm pe Duminecă în 27 Martie n. a. c. la 5 oare d. am. în școala română de fetițe din loc (strada Jókai Nr. 6) cu următorul Program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul general al Reuniunii despre activitatea reuniunii în cursul anului 1909. 3. Raportul casarului pe 1909 și proiectul de buget pe 1910. 4. Alegerea alor 2 comisii: a) pentru revidierea raportului general; b) pentru censurarea socotelilor, a proiectului de buget și pentru Incasarea taxelor dela membrii vechi și înscrierea membrilor noi. 5. Raportul comisunilor de sub p. 4. 6. Alegerea unei comisii de 2 membrii, pentru verificarea procesului verbal. 7. Eventuale propuneri. 8. Alegerea comitetului.

Cluj, din ședința comitetului, ținută la 6 Martie n. 1910. Eugen Pop Păcurariu preșident. Andreiu Pora secretar.

Indată după tdrminarea adunării urmează *convenire socială*, împreună cu producțiuni declamatorice și conferență cu schi-opticonul.

Atât la adunare cât și la convenirea socială învltăm să binevoiască a lua parte toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai Reuniunii, precum și toate P. St. familii române fără deschilinire de clasă socială, cari se interesează, spriginesc și doresc din inimă înaintarea reuniunii noastre.

Comitetul.

ECONOMIE.

Sfaturi economice.

— Primăvara a sosit! —

(*) A sosit primăvara. Să aude vestindu-se în toate părțile.

Și cine nu să bucură la auzul acestei vești plăcute?! Copiii aleargă voioși în toate părțile, bucurându-se, că au scăpat iar la largul curților, grădinilor și ulițelor. Numai cei bolnavi mai stau acum închiși în odăi; pe cei sănătoși nici legați nu-i mai poți ținea. Razele prietinoase și călduroase ale soarelui primăvăratesc pe toți îi chiamă afară, în liber, ca să se bucure de sosirea noului oaspe, a drăguței și drăgălașei primăveri. Ce bucurie nu simte în sufletul său ori și care muritor, când vede copilașii vioi întrecându-se în alergături și jocuri cu sprintenii mielusei — și aceștia tot copii ai primăverii!

Acum, mai mult ca altora, a sosit vremea plugarilor noștri, ca să se apuce din nou de lucrările lor, din cari să'și poată agonisi cu sânguință pâinea cea de toate zilele, atât pentru dâușii și familiile lor, cât și pentru toți aceia cari să îndeletnicesc cu alte lucrări, cu alte ocupații.

Cine nu să va bucura, din tot sufletul său când va vedea din nou roind ca harnicele albine plugarii noștri la câmp și în toate părțile, care de care mai sprinten, mai grăbit și mai de dimineață ieșit din sat și pornit la lucrul său în câmp?! Dar atunci când va vedea boi, ori cai frumoși, grijii bine, înjugați, ori prinși în ham și pelângă ei pocnind din bicie pe plugarii cei harnici, curați la haine silindu-să să ajungă cât mai curând cu plugul ori cu carul la locul, la țarina din câmp?!

Dar un lucru încă să nu uite, iubii noștri plugari! Acum e timpul cel mai potrivit a să ocupa sau a să îndeletnici cu altoirea, nobilarea, cu plantarea răsădirea și cu înmulțirea pomilor, cari durere și iar durere în multe grădini de ale plugarilor noștri lipsesc cu desăvârșire, gândești, că a ars focul, așa e de pustiu!

Acesta încă 'i un rău, de care trebuie cu o zi mai înainte să se scape ori ce om, care nu vrea să fie pus în rândul oamenilor celor leneși și ticăloși.

Ce să aștepți, cine să vină și să'ți pună pomi în grădină dacă nu vei face-o tu însuși? Și Doamne, mulți oameni de ai noștri nici nu să gândesc primăvara când e timpul cel mai potrivit pentru lucrul acesta să facă și ei ceva!

Unii zic că n'au „vreme”, alții că „nu să pricep la treaba asta” și iar alții, că la ei în grădină „nu-i pământul bun” e prea »pietros« ori e „apătos” ori în sfârșit că și așa pun pomi în grădină numai pe »seama altora« !?

Vedeți, cum să îmbracă lenea, într'o miie de sdranțe numai să n'o vedem! . . .

Dar aceasta nu mai merge și nici nu să mai poate ierta nimărui, că acesta îi numai un „semn” despre lene, ticăloșie, nepricepere și prostie. Un om cu rânduială, dacă ar șede numai un singur an într'un loc, unde are casă, curte și grădină și unde n'ar afla pomi, nu poate să sufere lucrul acesta, ca să nu pună în grădină un pomișor, ori doi, cari astăzi să capătă, cu un preț de răs, cu 10, 20 ori 30 bani!

D'apoi despre omul acela, care vecuiește 10, 20, 30 40, ori și mai mulți ani pe aceiași curte și nu face nimic, oare ce să zicem? Ce vor zice următorii lui? Ce semne lasă el în urma lui, că a trăit și el odată în lume?!

Nu va zice toată lumea, că acela a fost nu om lăsător, leneș fără rânduială și unul care a ținut numai dea-geaba și el umbra pământului?!

Erau vremuri, dragii mei, când și lucrul acela putea să fie neluat în seamă. Astăzi însă *vremurile s'au schimbat, lumea s'a întors aproape cu capul în jos*, de cum a fost mai de mult, acum trebuie și noi să ne schimbăm după „trebuințele vremii”, dacă voim să trăim în lume, că altcum alții ne iau pe »dinainte« și noi rămânem la „coadă” și cu buzele dâmboiate.

(Va urma.)

Programul de lucru

al comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” pro 1910 stabilit în ședința din 27 Februarie 1910.

1. Pentru studiarea referințelor economice din comune se vor ținea întruniri agricole în comuna Săsăuși, Jina, Turnișor, Ludoșul-mare Glimboaca și Șugag.

2. Pentru promovarea culturii vitelor de rasă aleasă, se va ținea în comuna Săcel o expoziție de vite de prăsilă (a 20-a) împreună cu împărțire de premii în bani.

3. Se va procura și sorta o vițea de rasă „Pinzgau” curată între membrii cu locuința în Sebeșul inferior.

4. Se vor acorda (da) proprietarilor mici anume pentru procurarea de vite și alte animale de prăsilă împrumuturi cu 5% interese, replătibile în 4 rate semestrale.

5. Pentru îmbărbătarea economilor la cultivarea nutrețurilor maiestrite, între membri se vor împărți în mod gratuit semințe

de trifoiu, de luțernă și de napi de nutreț. Totodată se va mijloci pentru obște procurarea de semințe mai bune și mai ieftine, semințe de nutrețuri, de verdețuri (legume, zarzavat), de flori ect. Membrii împărțșiți în trecut vor face bun serviciu, raportând comitetului despre modul de procedere la cultura acestor plante și despre rezultatul obținut.

6. Pentru a da cultivei pomilor un avânt mai mare se vor înființa însoțiri de valorisarea poamelor.

7. Membrii cu locuința în Mag li să dăruiește câte 1 altoi măr pătul, care se va planta, prin anume trimiși în grădina fiecărui.

8. Un curs de pomărit și de vierit se va ținea în Săliște.

9. Dacă anul va fi favorabil cultivei poamelor în comuna Răhău, sau în altă comună centrală din comitat, se va aranja o expoziție de poame (a 6 a) împreună cu împărțire de premii în bani și diplome de recunoștință. În același timp se va pune în lucrare și cuptorul de uscat poame sistem „Cazenille”, ce este zidit în Săliște.

10. În scopul răspândirii cultivei de animale de soiu ales, se vor distribui între membri galițe, stupi, coșnițe și unelte pentru albinărit etc. se vor procura rămători de soiu ales și se vor vinde între membri în condițiuni avantajoase etc.

11. Pentru cunoașterea istoricului comunelor, apoi a stării materiale a locuitorilor, a uneltelor economice folosite în trecut și acum etc. — se vor împărți premii pentru cele mai bune monografii ale comunelor din comitat.

12. Pentru cunoașterea referințelor igienice ale populațiunii, cum sunt locuințele, hrana, curățenia, îmbrăcămintea, indeletnicirile etc. în comuna Sadu se va aranja o expoziție de copii (a 5 a) împreună cu împărțire de premii în bani.

13. Se vor organiza comițiile agricole în diferite centre ale comitatului, cu chemarea, între altele de a stabili cauzele decreșterii relative a populațiunii și a afla mijloace de delăturale ale lor.

14. Direcțiunile însoțirilor noastre de credit sătești sistem „Raiffeisen” cum și cele ale tovarășilor agricole sunt rugate a raporta despre lucrările săvârșite în 1909 și a arăta eventualele îmbunătățiri introduse în viața comunei dela înființarea însoțirii. Totodată se va lucra la alcătuirea cât mai număroasă de asemenea însoțiri.

15. Se va lucra la desăvârșirea școlii practice economice din Săliște și se vor sprijini alcătuirile de școale de pomi comunale.

16. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși, chemate a conserva și răspândi portul original al țaranilor noștri.

17. Se vor înstitui anchete din bărbați de specialitate pentru studiarea cauzelor decadenței economiei de vite la hotelurilor mărginașe ale comitatului și se va lucra la înființarea de pășuni comune.

18. Pentru a câștiga noaună izvoare de venit pentru sărăcimea dela sate se va lucra la valorisarea plantelor (ierburilor) medicinale.

19. La dorința economilor din Cornățel se va aranja în acea comună o expoziție locală cu produsele economilor de acolo.

20. Aduarea generală pentru anul 1909 se va ținea în comuna Poplaca,

21. Se pun la dispoziție spre folosire mașina de sămănat, grapa de fânațe, mașina „Tornado” și alte eventuale unelte economice. Aceste unelte la dorință se pun și în vânzare.

24. Se fac preparative pentru aranjarea la 1912, când Reuniunea împlinește 25 de ani de existență, de sărbări și în special pentru aranjarea unei expoziții generale din domeniul agriculturii și al industriilor, eventual în legătură cu societățile de meseriași din comitat.

Pentru conformitate:

Vic. Tordășianu
secretar.

Serate de ale meseriașilor noștri.

Ședința literară (a 2-a) a „Reuniunii meseriașilor sibieni”, ținută la 24 Faur 1910, a fost închinată memoriei nemuritorului scriitor I. Creangă. Vestea, că distinsul profesor I. Borcia, de data asta va vorbi despre Creangă, s'a răspândit cu iuțea fulgerului între calzii sprijinitori ai Reuniunii și salele spațioase ale ei abea au încăput numerosul auditor. Intre participanți am remarcat între alții pe profesorii Dr. N. Bălan, Aurel Bratu, Dr. I. Borcia și L. Tempea, apoi pe domnia G. Anghel, consilier de finanțe, Dr. N. Ittu, medic, I. Sociu, revisor r., Dr. A. Bogdan, Dr. Victor Moldovan, candidați de adv. etc.

Dupăce s'a trecut peste formalitățile obicinuite (incassarea taxei de intrare de câte 2 bani cu pălăria „Dzeu vede”; cetirea prin notarul Duca a proceselor verbale ale ședințelor administrative ale comitetului etc.), prezidentul Tordășianu bineventează participanții și pune în vedere, că împlinindu-se 20 ani dela moartea lui I. Creangă, în memoria lui s'au aranjat frumoase serbări în România și Bucovina și crezând a fi de datorința noastră, a celor cari cetim pe I. Creangă și cari ne luminăm din scrișele lui, să închinăm și noi o seară memoriei acestui cel mai mare povestitor român, și ca sărbarea noastră deamă să fie, a apelat la bunăvoința prietenului cauzelor noastre, la înțeleptul și dulcele povestitor Dr. Ioan Borcia, care n'a pregetat a ne fi folositor.

Di Dr. Borcia, urcând tribuna ne spune între altele: că în vară s'au împlinit 20 de ani dela moartea lui Eminescu. Creangă și Eminescu, înfrățșiți prin moarte în același an, au fost înfrățșiți și 'n viață prin cea mai frumoasă prietenie. Cu toate că sunt așa de deosebiți prin aparență — Eminesc poet universal, Creanga țaran în viață, ca și în scris, — era ceva ce legă sufletele lor cu mare putere, dragostea cea caldă de poporul românesc.

Povestește viața lui Creangă, stăruind îndeosebi asupra întâmplărilor din co-

== Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc din România li-să recomandă ==
Zarafia compatriotului nostru oltean, a d-lui Dumitru Popp din Brașov.

pilărie, povestite de Creangă însuși cu atâtă umor și căldură în minunatele „Amintiri”. Arată cum s'a lăsat Creangă de preoție și s'a făcut dascăl, ce dascăl bun era, cum a făcut cunoștință cu Eminescu — pe atunci revisor școlar — care l'a introdus în societatea „Junimea” și prin aceasta în literatura română.

Cetește o scrisoare a lui Creangă în care el își descria „bojdeuca” și o descriere a unei visite la „Moș Creangă”.

Din scrierile lui Creangă a cetit distinsul conferențiar „Povestea unui om lenes” și un fragment din „Amintiri” din copilărie.

Conferența dlui Borcia a captivat pe participanți și i-a ținut în cea mai încordată atențiune. Aplauze lungi și nesfârșite și sincere „Trăiască” au răsplătit sinceritatea și dragostea dlui Borcia.

Intre diletanții seratei s'a mai numărat dsoara Mărioara Paniliu cu poeziile „Aș vrea să mor” și „Am spus inimioarei mele”; învățăceii croitori Emil Ramba și Traian Joandrea, cu câte o anecdotă de Speranță; sodalul mehanic George Munthiu cu câteva doine bine doinite; clericul Șuteu, travestat în costum potrivit ni-a redat cu mult meșteșug „Surugiul” de V. Alexandri. Darce a ridicat nivelul sărbării a fost pe lângă conferența dlui Dr. Borcia, orchestra condusă de dibaciul muzician Ignaton și cu deosebire fluerul magic al dlui Dr. G. Bogdan, care acompaniat la clavier de dl direc-

tor de muzică Liviu Tempea ni-a înălțat sufletește și estaziat pe toți.

La încheiere se împart între participanți 15 cărțicele folositoare, iar domnul Tordășianu mulțămind în cuvinte calde pentru rara dragoste, pe care toți debutanții au manifestat-o față de clasa noastră de mijloc — invită la ședința din 31 Martie n. c. „Invingătorul”.

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

La tipografia noastră se află de vânzare următoarele:

În zilele acestea a sosit la tipografia noastră prețioasa cărțică: „**In amintirea Canonului Augustin Bunea.**” Articole și alte semn de durere ale neamului. Prețul 50 bani plus 10 bani postportul.

Cântece din vremea veche, culese de G. Tulbure ases. cons. Edit. tipogr. C. Popp, Făgăraș. 40 fill.

Țiganul cătană, comed. într'un act, scrisă în versuri de Em. Suciu, inv. Ediția II. Prețul 30 fill.

Au plecat la târg de vite, dialog, de E. Suciu, inv. Prețul 30 fill.

Țiganul în căruță, dialog, de Em. Suciu, inv. Ediția II. Prețul 20 fill.
Și alte cărți populare.

Licitațiune minuendă.

Curatorul bisericesc gr. cat. din Săsciori, comit. Făgăraș, va ținea licitațiune minuendă pentru edificarea unui nou edificiu școlar în 24 Aprilie 1910 la zece oare a. m. în școala gr. cat. din loc.

Prețul satorit e: 9000 cor., scris: nouă mii cor. Reflectanții au să depună o cauțiune de 700 cor. scris șapte sute coroane.

Planul, preliminarul, condițiunile și formularul de contract, aprobate de Preaveneratul consistor Metropolitan să pot vedea zilnic la oficiul parochial gr. cat. între oarele 10—12 a. m. și 2—4 p. m.

Ca material să oferă cărămida, lemnele și peatra ce să va putea folosi din școala cea veche.

Să observă că: a) reflectanții trebuie să aibă cualificațiunea recerută; b) curatorul își rezervă dreptul a încredința întreprinderea aceluia care'i mai convine.

Săsciori, în 15 Martie 1910.
Maxim Motoc preot gr. cat. Iosif Țiețiu curator-primar.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu tot felul de mașini și cu o

Instalațiune cu abur de văpsit chimic.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pănură, pânzării, țesături, cătrințe, torturi, arniciuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu oleii.

Serviciu prompt. **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș ulița Apor, nr. 18, (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul” în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Hotărâvit dar copililor.

„BIBLIOTECA OLTEANULUI”

Vestim cu plăcere iubitorilor noștri cetitori, că în zilele aceste a eșit de sub tipar

Nr. 1. din

„BIBLIOTECA OLTEANULUI”

„Primavara”,

o cărțică, și frumoasă și folositoare. 4 coale tipar 8° mic.

Să capătă de vânzare la tipografia C. POPP, în Făgăraș, cu prețul numai de 24 bani.

Vanzătorilor să dă raba-tul convenit.

Hotărâvit dar copililor.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).

(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută tot felul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și școlare; cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc

Comandele din afară se efeptuesc repede.

Sprijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.